

Kvælstof - Landbrug og Limfjorden

**Jens Elbæk
LandboNord**

Betydningen af N reguleringen for landbruget

- 🌻 **Underoptimale N-kvoter – Vi sulter!**
 - 🌻 **Vore afgrøder mangler min. 15-20% N**
 - 🌻 **Årligt tab 2-5 mia. kr.**

- 🌻 **Tab som følge af manglende handlefrihed.**
 - 🌻 **Efterafgrøder, jordbehandling, m.m**

- 🌻 **Tab ved manglende overblik**

- 🌻 **Krydsoverensstemmelser**

Underoptimale N-kvoter

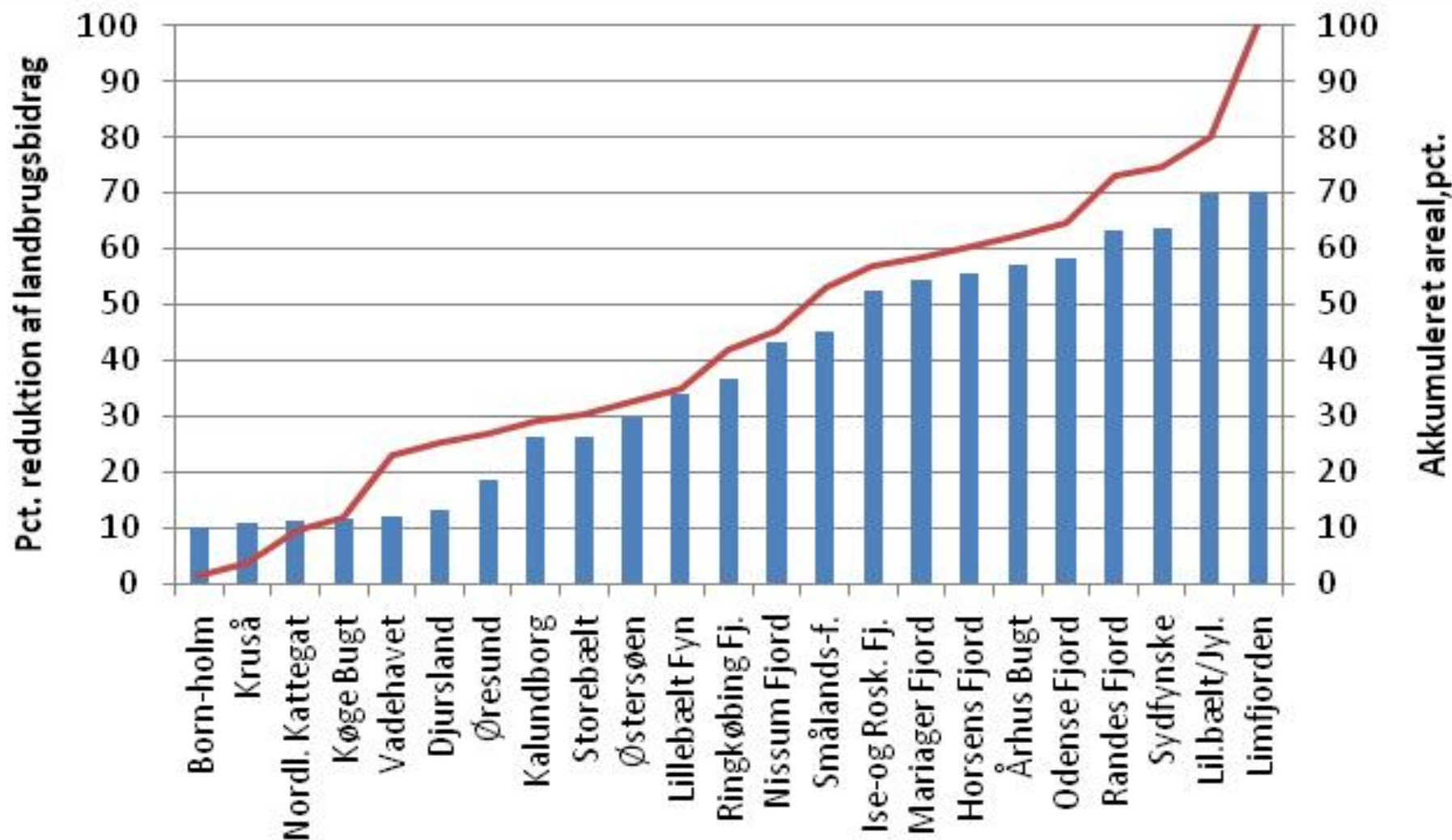
- 🌻 **Hvede udbyttet stiger ikke mere som forventet**
 - 🌻 **Vi kan ikke udnytte forædlingsfremgangen**
- 🌻 **Proteinindholdet i dansk korn falder**
- 🌻 **Jordens frugtbarhed forringes, og stressede afgrøder mislykkes ofte**

Vi er bundet på hænder og fødder

- ✿ N-kvoter
- ✿ Harmoniregler
- ✿ Regler for udbringning af husdyrgødning
 - ✿ Forbud mod gylle på frost
- ✿ Regler for opbevaring af husdyrgødning
 - ✿ Gyllealarmer, volde m.m.
- ✿ Regler for efterafgrøder
- ✿ Regler for randzoner
- ✿ Regler for bræmmer
- ✿ Regler for sprøjtejournaler og indberetning
- ✿ Håndtering af pesticider – fyldpladser m.m.
- ✿ Regler for syn af sprøjter
- ✿ Sekvens anvendelse af pesticider
- ✿ Opbevaring af pesticider
 - ✿ Forbud mod opbevaring af outdatede pesticider

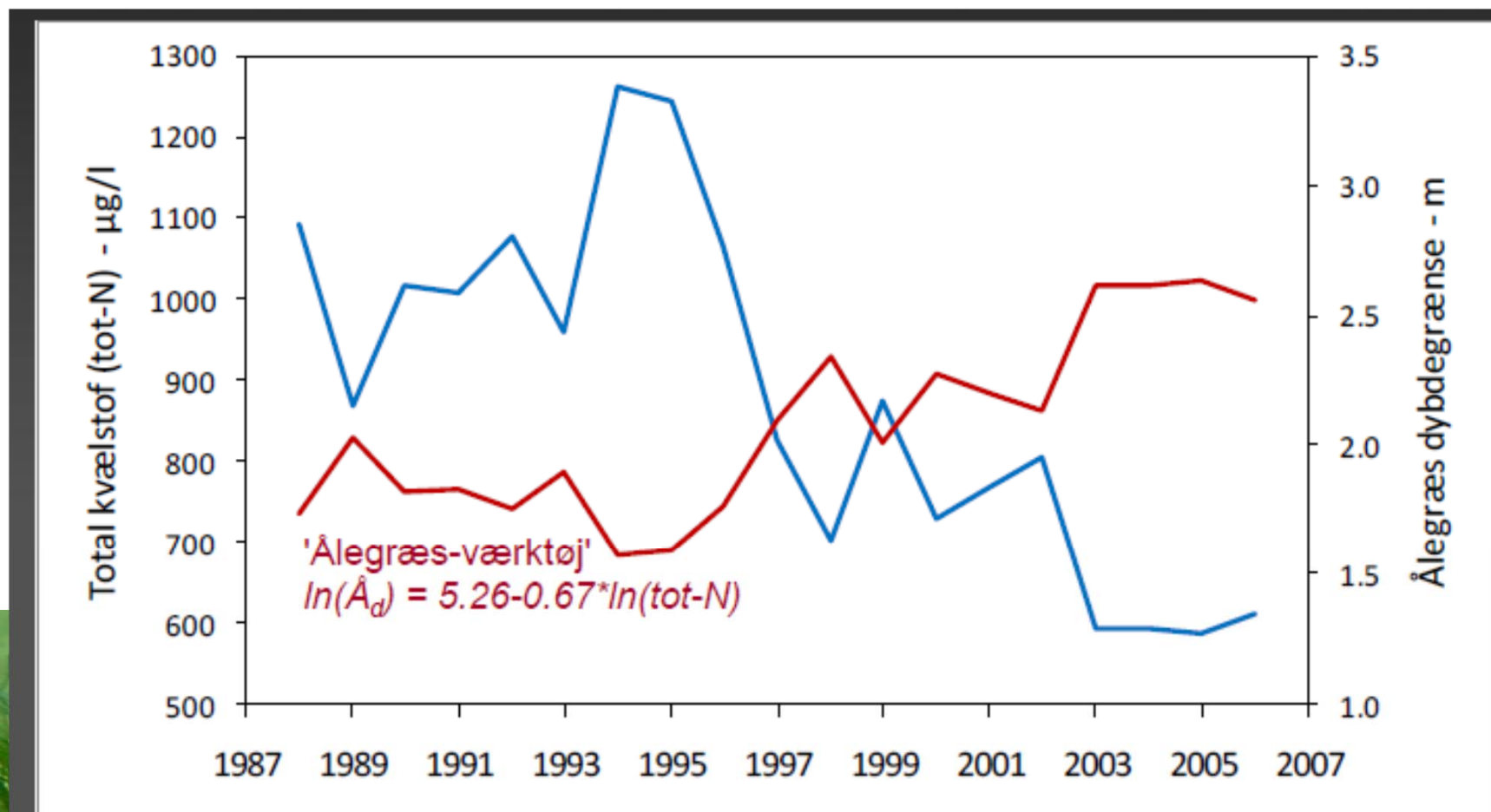
Og så kom Vandplanen.....

Mål & virkemidler vandplan 1.2

- ✿ **Reduktionsmål for N – uændret - fastsat ud fra ålegræsværktøjet**
- ✿ **Virkemidler i Limfjordsoplandet:**
 - ✿ **Generelle virkemidler (randzoner m.m.)**
1.002 ton/år
 - ✿ **Vådområder**
415 ton/år
 - ✿ **Ekstra efterafgrøder**
578 ton/år

Målet uden hold i virkeligheden

Vandplaner ver. 1.2

Ekstra efterafgrøder 2015

Udkast vandplaner 2013 -
offentlig høring

[Vejledning til afgivelse af
høringssvar](#)

Spørgsmål til kortet kan rettes til Miljøministeriets Informations Center: tlf. 70 12 02 11 (hverdage 9-16)

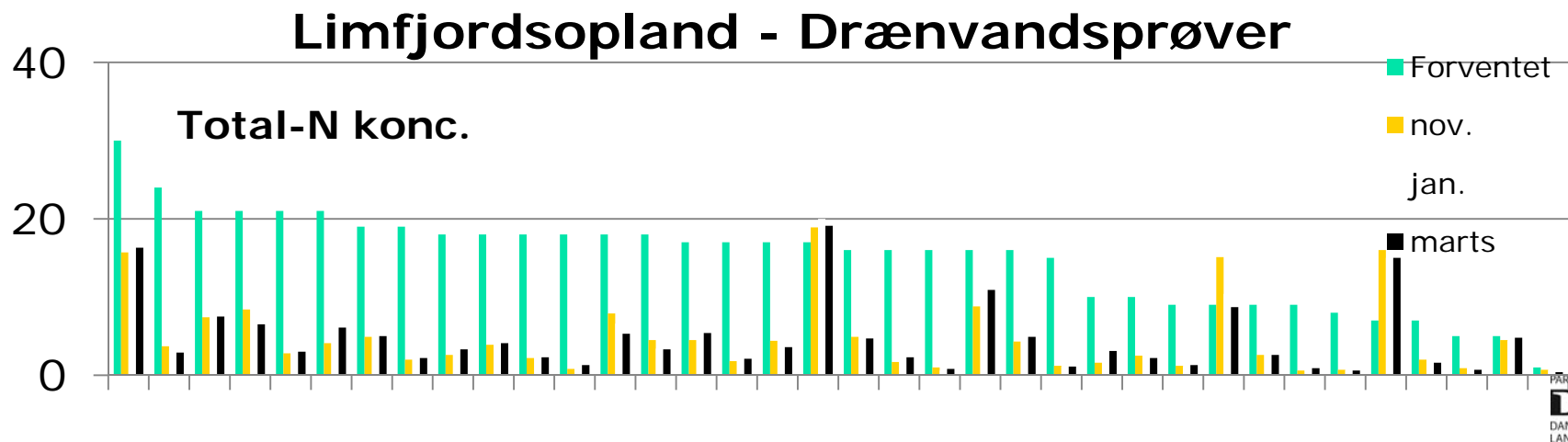
[Link til WMS WFS download](#)

"Målrette" virkemidler i vandplanen

Efterafgrøder og randzoner placeres i stor på stil på lavbundslande:

- ✿ Hvor det bliver dyrest!
- ✿ Hvor udvaskningen af kvælstof er lille – så det her kommer ikke til at virke.

Lav kun efterafgrøder hvor det virker!

Tabel 38. Vurdering af effekt af tiltag ud fra de målte koncentrationer af kvælstof i drænvand.

Total N (mg pr. liter)	Antal drænvandsprøver	Andel af det samlede antal målinger (%)	Effekt af tiltag
Under 2	33	14	Ingen
2-5	64	27	Meget begrænset
5-10	83	35	Begrænset
10-15	41	18	Rimelig
Over 15	13	6	Stor

Vandplanerne rammer skævt

Lars Dam

- 215 ha primært hvede
- 12.000 slagtesvin - 333 DE

Med 30 % efterafgrøder

Samlet tab **378.000 kr.**

Tab pr. ha.
1.800 kr.

Pris pr. kg N – reduceret udledning
384 kr.

0,95 mg/l

Nabo med køer

- 154 ha primært græs og majs
- 151 årskøer – 272 DE

Med 100 % efterafgrøder

Samlet tab **62.000 kr.**

Tab pr. ha.
410 kr.

Pris pr. kg N – reduceret udledning
99 kr.

1,7 mg/l

Velkommen til randzoneland

Tab som følge af bræmmer hos Aage Christensen

150 ha med kartofler og korn

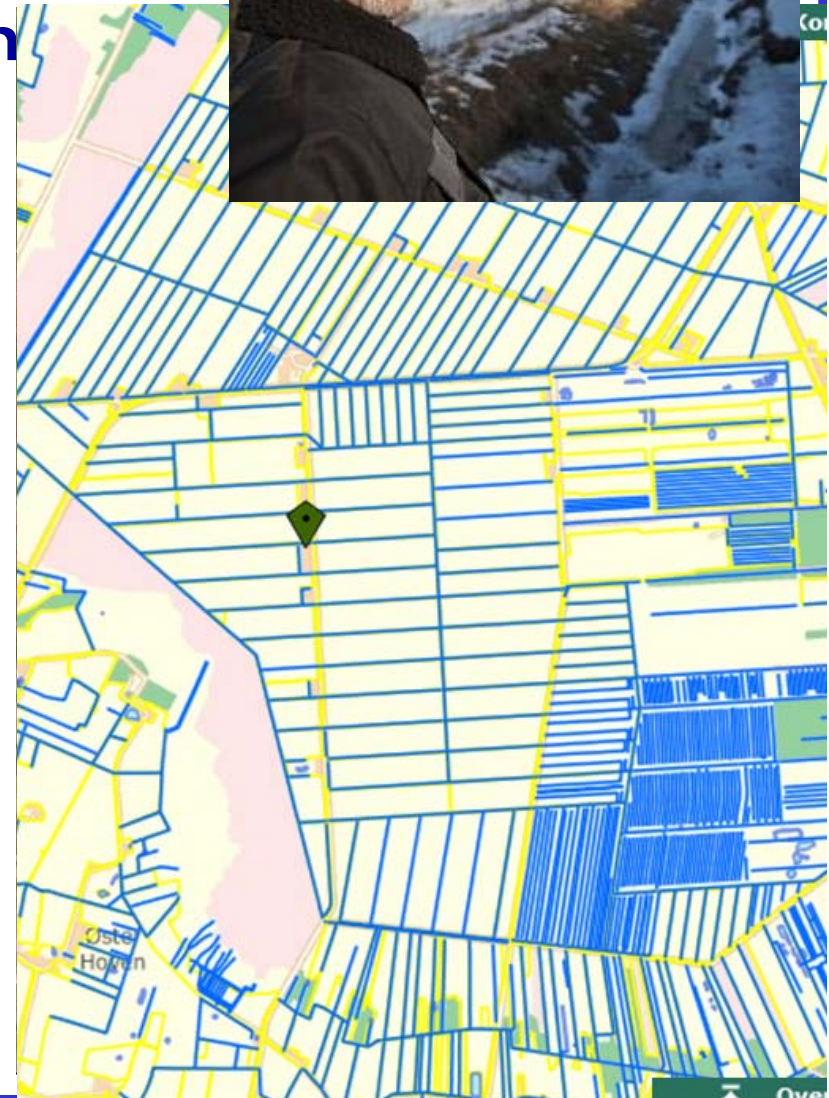
Bræmmekrav

- I dag: 0 m
- 2013: 15.780 m
- Bredde 4,74 m (5% af arealet)

Tab som følge af bræmmer

- Tabt DB 77.206 kr.
- Omsætningstab 250.000 kr.

7,8 mg/l

Hvad vil landbruget?

- 🌻 Vi vil Landbrug og Limfjord
- 🌻 Vi vil kunne se en mening med det vi bliver bedt om at gøre!
- 🌻 Vi tror på det der kan måles og vejes
- 🌻 Vi vil helst reguleres på vores output
- tror vi

Vi vil helst tiltag uden for dyrkningsfladen

Lav indsatsen der hvor problemet er!

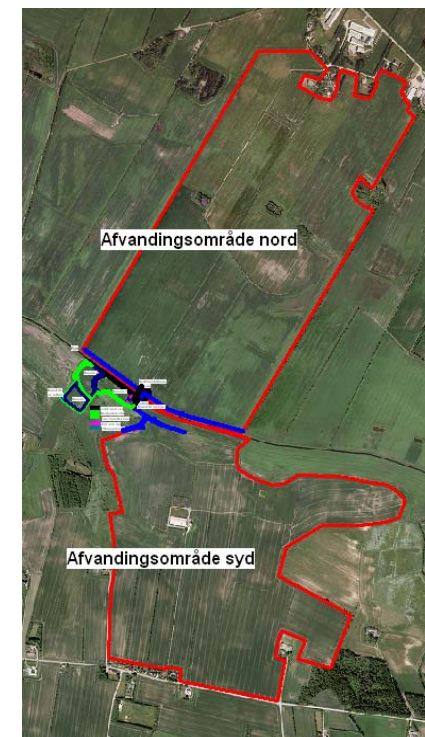
- ✿ Dyrkning af muslinger
- ✿ Plantning af ålegræs
- ✿ Stenrev

- ✿ Minivådomåder
- ✿ Kontrolleret dræning

Vi arbejder med Konstruerede minivådområder

*4 områder der måles på
6 områder der kommer vand i nu
2 områder under projektering
I alt 12 områder i Nordjylland*

Minivådområde på 2,3 ha med et opland på 230 ha agerjord

Kan fjerne ca. 1250 kg N svarende til 140 ha efterafgrøde eller 70 ha randzone

Minivådområde 0,8 ha oplånd på 78 ha agerjord

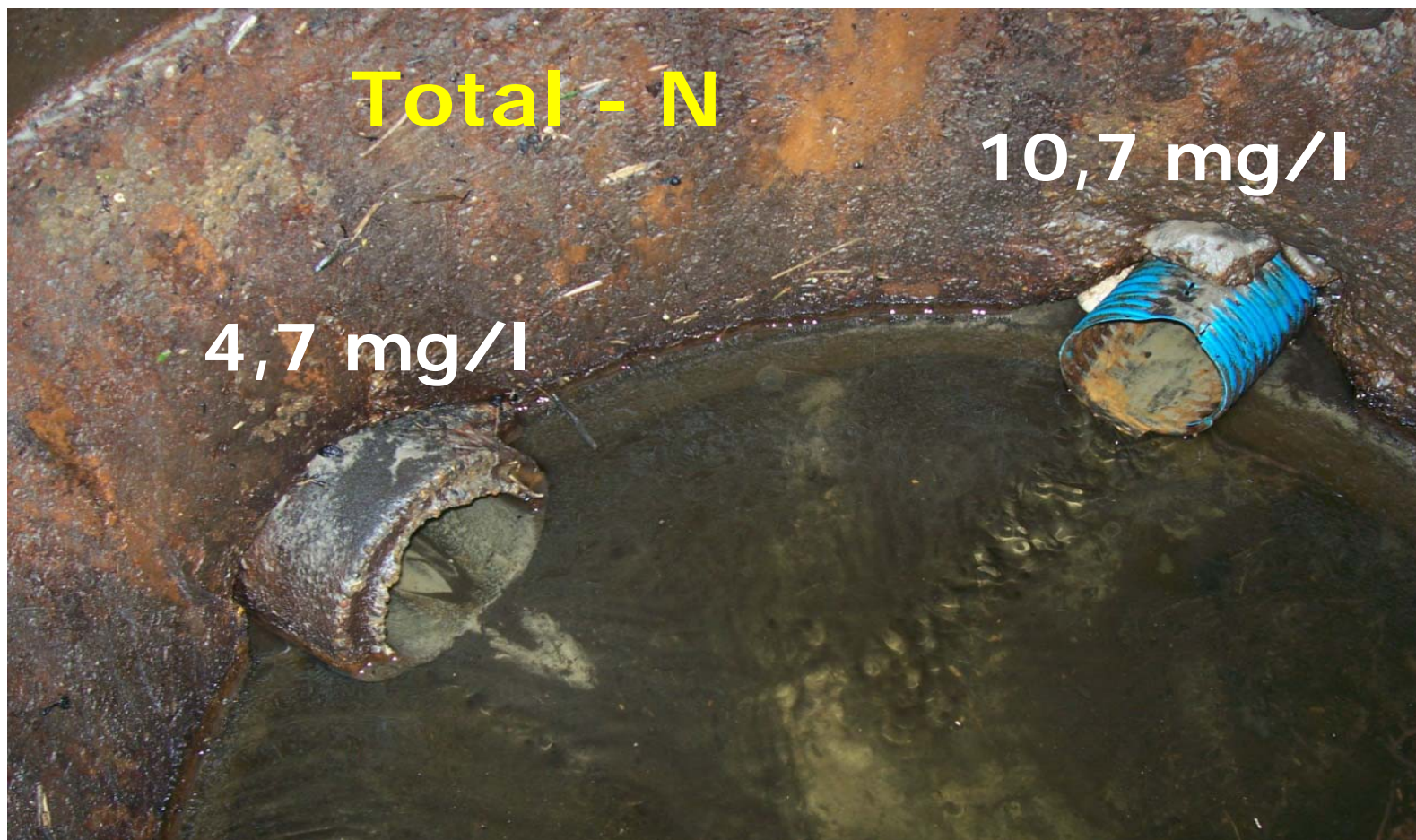
Hvorfor drænvandsprøver?

- ✿ Forstår ikke den faglige baggrund for Vandplanen

- ✿ **Organisation**
 - ✿ LandboNord har udtaget prøver hos 60-70 landmænd 7 gange over 2 år
 - 3. år starter nu
 - ✿ Udtaget af LandboNord analyseret på autoriseret laboratorium

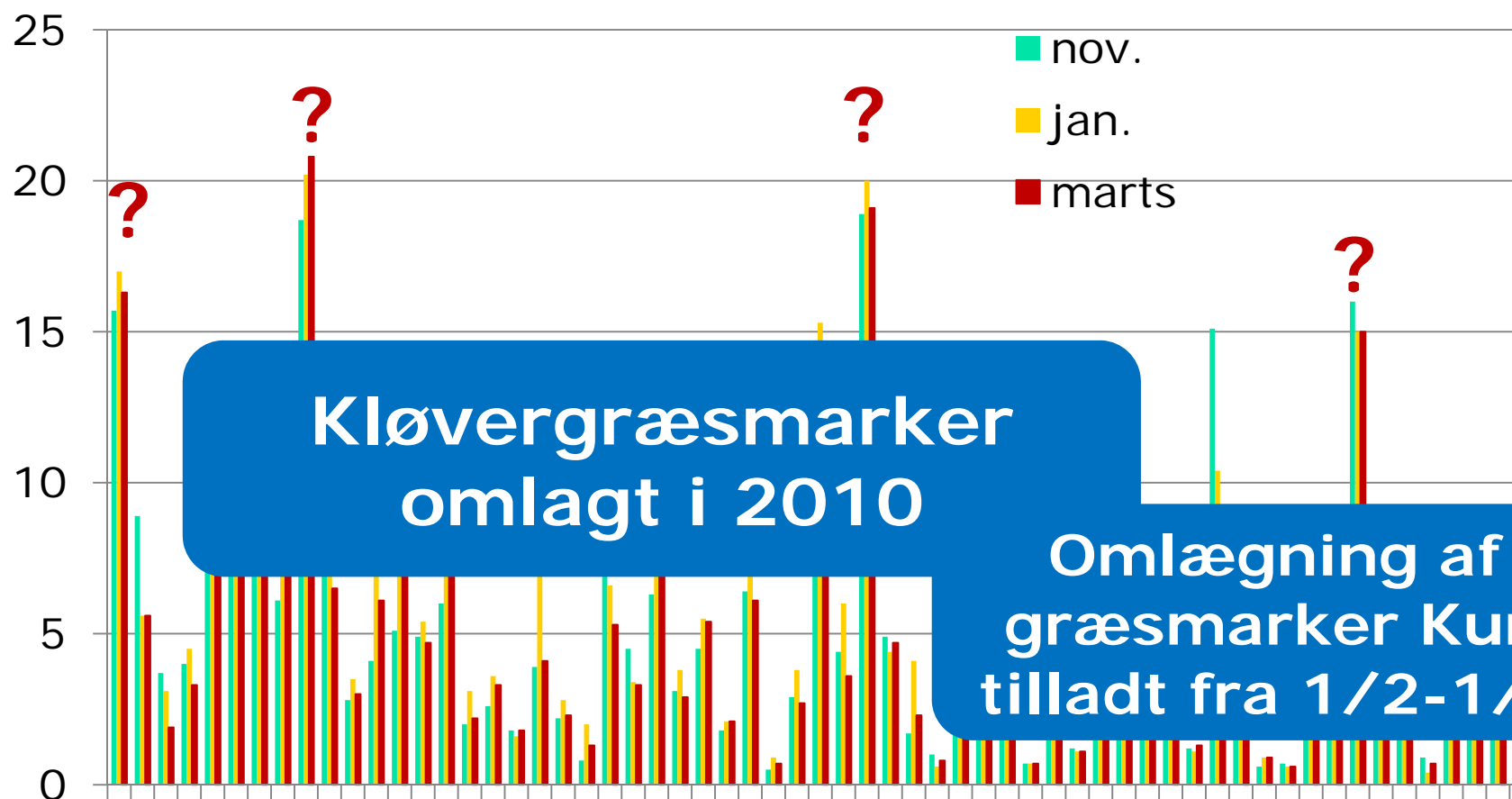
- ✿ **Formål**
 - ✿ Undersøge om grundlaget er korrekt
 - ✿ Udnyttes N-gødningen optimalt?

Udtagning af prøver

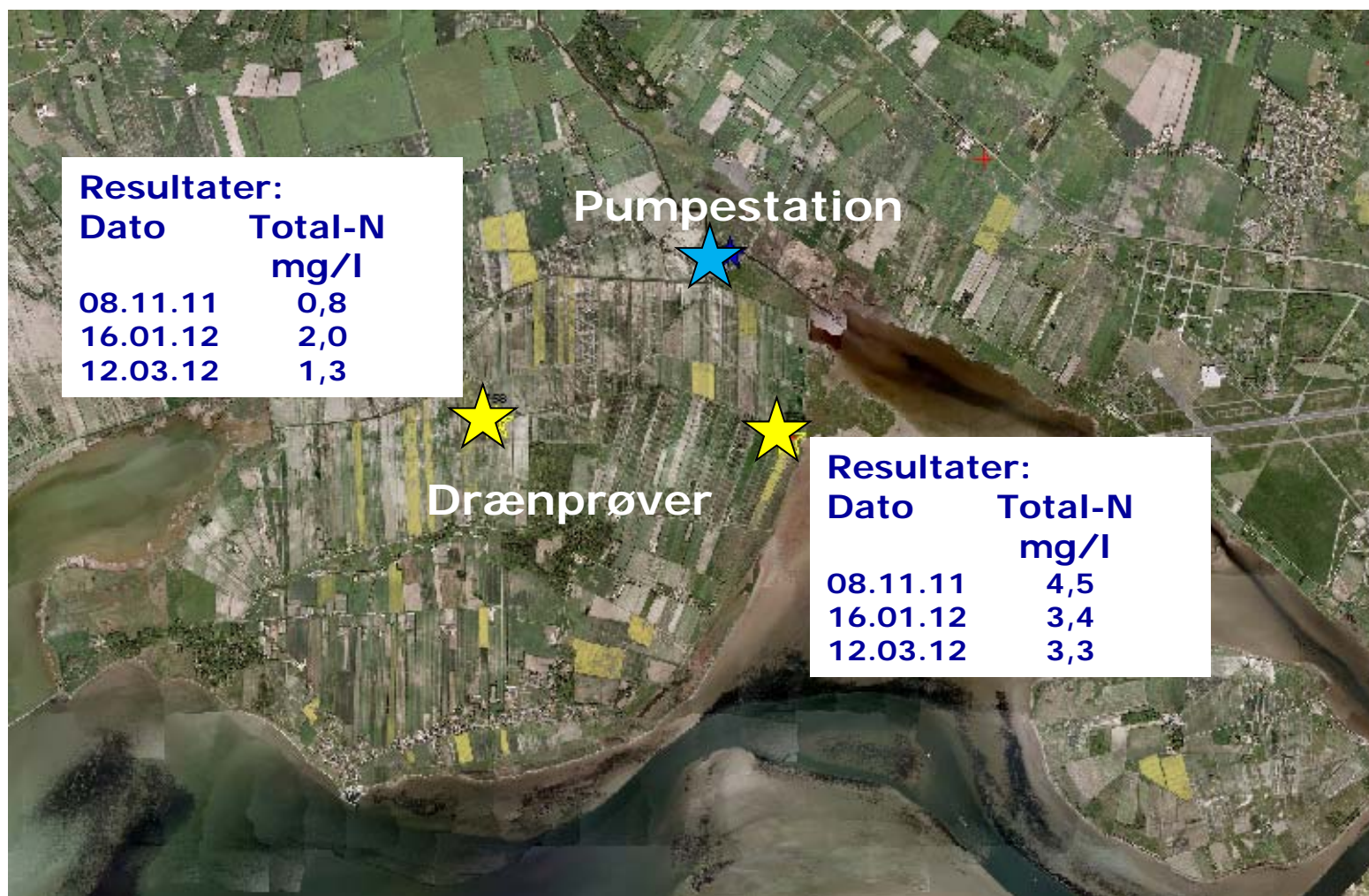

Drænvandsprøver

Total-N konc.

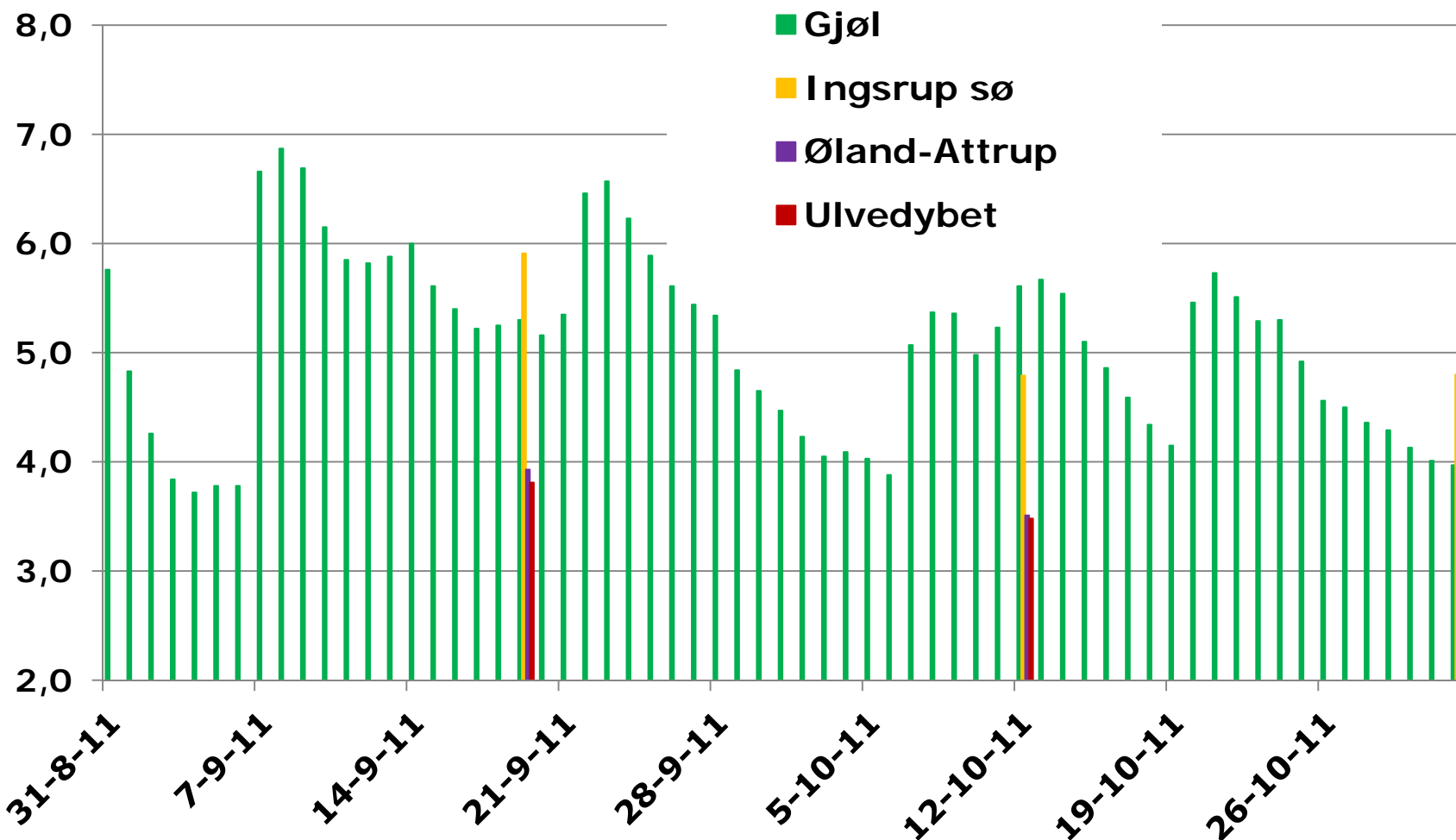

Gjøl pumpelaug

Pumpestationer

Total-N mg/l

Vi er med på at prøve nye veje

- 🌻 Men der skal være noget i det for os!
- 🌻 Og vi skal kunne se meningen!
- 🌻 Både for Landbruget og for Limfjorden

Landbruget og Miljø

- ✿ Vi burde opgive dyrkningen af de organiske jorde!
- ✿ Sårbare arealer bør udtages!
- ✿ Hvorfor skal vi betale hver gang, når andre er bevist destruktive?

